

Гаазькі принципи вибору права у міжнародних комерційних договорах

(схвалені 19 березня 2015 року)

Преамбула

1. Цей інструмент встановлює загальні принципи, які стосуються вибору права у міжнародних комерційних договорах. Вони підтверджують принцип автономії волі сторін з обмеженими винятками.
2. Вони можуть використовуватися як модель для національних, регіональних, наднаціональних або міжнародних інструментів.
3. Вони можуть використовуватися для тлумачення, доповнення та розвитку норм міжнародного приватного права.
4. Вони можуть застосовуватися державними судами і арбітражами.

Стаття 1

Сфера застосування Принципів

1. Ці Принципи застосовуються до вибору права у міжнародних договорах, де кожна зі сторін діє в рамках своєї бізнесової або професійної діяльності. Вони не застосовуються до договорів споживання або трудових договорів.
2. Для цілей цих Принципів договір є міжнародним, якщо тільки кожна зі сторін не має свого місцезнаходження в одній і тій же державі, а відносини сторін і всі інші відповідні елементи, незалежно від обраного права, пов'язані тільки з цією однією державою.
3. Ці Принципи не визначають право, що застосовуються до:
 - (a) правосуб'єктності фізичних осіб;
 - (b) арбітражних угод та угод про вибір суду;
 - (c) компаній або інших колективних органів і трастів;
 - (d) неспроможності;
 - (e) наслідків договорів у частині права власності;
 - (f) питання, чи агент може зобов'язувати принципала перед третьою стороною.

Стаття 2

Свобода вибору

1. Договір регулюється правом, обраним сторонами.
2. Сторони можуть обрати
 - (а) право, що застосовується до всього договору або тільки до його частини; і
 - (б) різні закони для різних частин договору.
3. Вибір може бути зроблений або змінений у будь-який час. Вибір або зміни, зроблені після укладення договору, не повинні впливати на його формальну дійсність або права третіх осіб.
4. Не вимагається зв'язку між обраним правом та сторонами або їх угодою.

Стаття 3

Норми права

Право, обране сторонами, може бути нормами права, які є загальноприйнятими на міжнародному, наднаціональному або регіональному рівні як нейтральний і збалансований набір правил, якщо тільки закон форуму не передбачає інше.

Стаття 4

Ясний та мовчазний вибір

Вибір права або будь-яка зміна вибору права має бути здійснена ясно або чітко впливати з положень договору або обставин. Угода між сторонами про поширення юрисдикції суду або арбітражу для вирішення спорів з договору не є тотожною вибору права.

Стаття 5

Формальна дійсність вибору права

Вибір права не підлягає жодним вимогам щодо форми, якщо сторони не домовляться про інше.

Стаття 6

Угода про вибір права та конфлікт стандартних положень

1. Відповідно до частини 2

- (a) чи здійснили сторони вибір права, визначається правом, про яке, як вважається, домовилися сторони;
 - (b) якщо сторони використали стандартні положення, які вказують на два різні правопорядки і відповідно до цих обох правопорядків одні й ті ж стандартні положення превалюють, то застосовується право, визначене у положеннях, що превалюють; якщо відповідно до цих законів превалюють різні стандартні положення, або якщо відповідно до одного або обох цих правопорядків жодні зі стандартних умов не превалюють, тоді вибору права немає.
2. Право держави, де сторона має своє місцезнаходження, визначає, чи сторона погодилася на вибір права, якщо, відповідно до обставин, було б нерозумно робити таке визначення відповідно до права, визначеного у частині 1.

Стаття 7

Принцип незалежність правочинів

Вибір права не може бути оспорений виключно на тій підставі, що договір, до якого він застосовується, не є дійсним.

Стаття 8

Виключення зворотного відсилання

Вибір права не стосується норм міжнародного приватного права, що є частиною права, обраного сторонами, якщо сторони прямо не передбачають інше.

Стаття 9

Сфера застосування обраного права

1. Право, обране сторонами, регулює всі аспекти договору між сторонами, включаючи, але не обмежуючись:
- (a) тлумачення;
 - (b) права та обов'язки, що виникають з договору;
 - (c) виконання і наслідки невиконання, включаючи оцінку збитків;

- (d) різноманітні шляхи погашення заборгованості, а також строки давності і позовної давності;
- (e) дійсність й наслідки недійсності договору;
- (f) тягар доказування та правові презумпції;
- (g) переддоговірні зобов'язання.

2. Пункт е) частини 1 не перешкоджає застосуванню іншого права, яке підтримуватиме формальну дійсність договору.

Стаття 10

Відступлення права вимоги

У випадку відступлення права вимоги кредитора до боржника за договором

- (a) якщо сторони договору про відступлення права вимоги обрали право, що регулює цей договір, обране право регулює взаємні права та обов'язки кредитора та набувача права вимоги, що виникають з їх договору;
- (b) якщо сторони договору між боржником і кредитором обрали право, що регулює цей договір, обране право визначає
 - (i). чи може застосовуватися відступлення права вимоги до боржника;
 - (ii). права набувача права вимоги щодо боржника; та
 - (iii). чи зобов'язання боржника були виконані.

Стаття 11

Надімперативні норми та публічний порядок

1. Ці Принципи не перешкоджають застосуванню судом надімперативних положень права форуму, які застосовуються незалежно від права, обраного сторонами.
2. Право форуму визначає, коли суд може або повинен застосувати або взяти до уваги надімперативні положення іншого права.
3. Суд може виключити застосування положення права, обраного сторонами, тільки у разі й в міру, до якої наслідки такого застосування будуть явно несумісними з фундаментальними поняттями публічного порядку форуму.

4. Право форуму визначає, коли суд може або повинен застосувати чи взяти до уваги публічний порядок держави, право якої застосовувалося б у разі відсутності вибору права сторонами.
5. Ці Принципи не повинні перешкоджати арбітражному трибуналові застосовувати або брати до уваги публічний порядок, або застосовувати чи брати до уваги надімперативні положення права іншого, ніж обране сторонами, якщо арбітражний трибунал повинен або має право це зробити.

Стаття 12

Місцезнаходження

Якщо сторона має більш ніж одне місцезнаходження, то відповідним місцезнаходженням для цілей цих Принципів є таке, що має найбільш тісний зв'язок з договором на час його укладення.